

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РУХУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ В СУЧАСНІЙ ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА

Досліджено компоненти сучасної світової економіки як глобальної фінансової системи, розглянуто напрямки змін в процесі вивчення чинників зовнішнього фінансового середовища, виявлено основні глобалізаційні тенденції руху та еволюції фінансових ресурсів і запропоновано заходи, спрямовані на подальший розвиток вітчизняного фінансового ринку в умовах фінансової глобалізації

Investigational components of modern world economy as a global financial system, directions of changes are considered in the process of research of factors of external financial environment, it is discovered basic globalizational tendencies of motion and evolution of financial resources and measures, directed on subsequent domestic financial market development in the conditions of financial globalization, are offered

Ключові слова: фінансова система підприємства, фінансові ресурси, фінансовий ринок, фінансова глобалізація.

Вступ. У світовій економіці протягом ХХ століття змінилися до невпізнання обсяг виробництва в цілому і на душу населення, національні і світова фінансові системи, що підтримують в цей період економічне зростання. Науково-технічний прогрес забезпечив значне збільшення виробництва товарів і послуг, достатнє для підвищення рівня життя, не дивлячись на істотне збільшення чисельності населення Землі. Зростання виробництва супроводжувалось поглибленням його спеціалізації, підвищенням значення ринків, що спростили обмін товарами і поширення нових технологій. Іншими словами, в світі відбувалися і відбуваються процеси так званої глобалізації.

Глобалізація як феномен, за визначенням експертів Міжнародного валютного фонду, є зростаючою економічною взаємозалежністю країн всього світу в результаті збільшення обсягу та різноманітності трансграничних трансакцій товарів, послуг і міжнародних потоків капіталу, а також завдяки все більш швидкій та широкій дифузії технологій.

Аналіз останніх досліджень. Актуальною є проблематика адаптації ринку фінансових ресурсів до мінливого глобального фінансового середовища й перспективи його нагромадження у вітчизняній економіці. Дослідженню аспектів складної і багатогранної проблеми фінансових ресурсів присвячені праці таких вчених: Г. Асхауера, С. Баруліна, А. Бондаренко, Ю. Воробйова, А. Гойко, Е. Жукова, Т. Ковалева, В. Ланового, Ф. Мишкіна, Д. Розова, В. Усоскіна та інших.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження сучасної світової економіки як глобальної фінансової системи, виявлення напрямків змін в процесі вивчення чинників зовнішнього фінансового середовища машинобудівних підприємств, уточнення основних глобалізаційних тенденцій руху та еволюції фінансових ресурсів, розробка заходів, які спрямовані на подальший розвиток вітчизняного фінансового ринку в умовах фінансової глобалізації.

Основний розділ. Важливим компонентом сучасної світової економіки є глобальна фінансова система як органічна єдність світових валютних, фондових, кредитних і страхових ринків. Якісні зміни, що відбуваються в останні десятиріччя в сучасній фінансовій системі, викликані процесами глобалізації знаходять своє відображення у формуванні зовнішнього фінансового середовища машинобудівних підприємств, створюючи нові погрози і нові можливості їх стратегічної фінансової діяльності, загострюючи проблеми розробки та реалізації стратегії управління фінансовими ресурсами цих підприємств. Вивчення напрямків цих змін в процесі дослідження чинників зовнішнього фінансового середовища вимагає виявлення основних глобалізаційних тенденцій руху і еволюції фінансових ресурсів в сучасній фінансовій системі.

Як відомо, сучасна теорія фінансів розглядає фінансові ресурси як одну з основних економічних категорій. Поняття «фінансові ресурси» в практиці було введено вперше при складанні п'ятирічного плану країни, котрий містив баланс фінансових ресурсів. Наукове поняття категорії «фінансові ресурси» тісно пов'язано з такою категорією, як «фінанси». Фінансові ресурси виступають матеріальними носіями фінансових стосунків, тому відображають їх еволюцію. Не викликає сумніву й те, що фінанси – це історична категорія, яка зазнає певних змін в міру перетворення та розвитку економіки і суспільства.

В сучасній глобальній економіці всі грошові відносини – фінансові відносини, всі грошові ресурси (кредитні, інвестиційні, платіжні тощо) – фінансові ресурси. Виходячи з цього підходу, фінансові ресурси – це вся сукупність грошових коштів, які потенційно можуть бути використані і використовуються для здійснення фінансової діяльності та виконання фінансових (грошових) операцій суб'єктами господарювання та органами державної (муніципальною) влади і управління [1, с. 7].

Зазначимо, що фінансова діяльність суб'єктів господарювання – це будь-яка діяльність, направлена на залучення і вкладення фінансових ресурсів, отримання доходів і здійснення поточних та інвестиційних витрат, виконання податкових й інших боргових зобов'язань, а також пов'язана з іншими грошовими трансакціями підприємств, що мають на меті досягнення економічного, соціального і споживчого ефекту [2].

Джерелами фінансових ресурсів виступають всі грошові доходи та надходження, які має в своєму розпорядженні підприємство в певний період (або на певну дату), та які спрямовуються на здійснення грошових витрат й відрахувань, необхідних для виробничого і соціального розвитку: інвестицій (прямих, портфельних, в нематеріальні активи тощо), авансування в поточні витрати та відрахування на соціальні потреби, в централізовані спеціальні фонди і до бюджетів різних рівнів. Класифікація фінансових ресурсів підприємства (власні, позикові, залучені, асигнування) має значення, перш за все, з позицій платності джерела. З позицій характеристики фінансової стійкості, всі джерела фінансових ресурсів поділяють на довгострокові та короткострокові. З позиції фінансування діяльності підприємства в стратегічному аспекті особливе значення мають довгострокові джерела засобів [3].

Сучасна фінансова система забезпечує доступ підприємств не лише до національних, але й до міжнародних джерел засобів. Основні глобалізаційні тенденції руху та еволюції фінансових ресурсів в сучасній фінансовій системі обумовлюють появу нових фінансових методів і прийомів забезпечення економічних зв'язків, а отже і появу нових фінансових інструментів, за допомогою яких ці фінансово-економічні зв'язки можуть здійснюватися.

Останнім часом сформувався світовий фінансовий ринок як єдиний глобальний фінансовий простір, котрий є середовищем і механізмом міжнародного руху капіталу. На світовому фінансовому ринку за допомогою глобальних електронних мереж безперервно здійснюються інвестиційні, кредитні, валютні й інші операції, відбувається трансграничне переливання капіталу. Основні суб'єкти світового фінансового ринку, а також найбільші канали руху міжнародних потоків капіталу – глобальні структури: транснаціональні корпорації (ТНК), транснаціональні банки (ТНБ), фінансово-промислові групи (ФПГ), міжнародні фінансові організації, інституційні інвестори.

В сучасній світовій економіці грошовий капітал перестав бути дефіцитним ресурсом, адже світовий фінансовий ринок сприяє максимальній акумуляції тих, що є в світі вільних грошових ресурсів і перетворенню їх в глобальний інвестиційний ресурс. За допомогою світового фінансового ринку відбувається розподіл капіталу на основі ринкових принципів: свободи руху, чинників прибутковості та надійності.

Найважливішою сучасною тенденцією стало переважання міжнародного руху капіталу у формі зарубіжних портфельних інвестицій, що значно перевершують за своїми масштабами прямі іноземні інвестиції і міжнародні кредити. Глобалізація фондових ринків розширює можливості взаємодії між національними ринками. Національні фондові ринки стають полем діяльності як національних, так і зарубіжних учасників. Цьому сприяє лібералізація національних ринків, допуск нерезидентів нарівні з резидентами. Фондові ринки стали основним механізмом перерозподілу фінансових ресурсів в глобальному масштабі, виступають основним джерелом засобів для держав і приватного сектора. Фондові ринки витіснили банки, як фінансових посередників, і перетворили їх на учасників фондового ринку.

Результати проведених досліджень Організацією об'єднаних націй по торгівлі і розвитку показали, що прямі іноземні інвестиції продовжують залишатися рушійною силою процесу глобалізації, характерної для сучасної світової економіки. Зокрема, динаміка обсягу інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування по Україні в 2000-2008 рр. представлена в табл. 1.

Таблиця 1

Інвестиції в основний капітал за джерелами фінансування по Україні в 2000-2008 рр. *

Показники	Роки								
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Всього у фактичних цінах, млн грн	23629	32573	37178	51011	75714	93096	125254	188486	233081
у т.ч. за рахунок коштів іноземних інвесторів	1400	1413	2068	2807	2695	4688	4583	6660	7592
Всього % до загального обсягу	100	100	100	100	100	100	100	100	100
у т.ч. за рахунок коштів іноземних інвесторів	5,9	4,3	5,6	5,5	3,6	5,0	3,7	3,5	3,3

*Побудовано авторами на основі [4].

Головним джерелом потоків прямих іноземних інвестицій залишаються розвинені країни (Нідерланди, Франція, Сполучене Королівство), в той же час істотно зріс і вивіз інвестицій країнами, що розвиваються, серед яких провідне місце належало Гонконгу (Китай). Насправді, роль країн, що розвиваються, і країн з перехідною економікою як джерел прямих іноземних інвестицій зростає. Рух прямих іноземних інвестицій направлений на зміцнення конкурентних позицій інвесторів і визначається комбінацією трьох чинників: конкурентними перевагами підприємств, регіональними перевагами приймаючих країн і мірою транснаціоналізації. Останніми роками процес концентрації капіталу активізувався, збільшилися число і обсяг операцій щодо трансграничного злиття та поглинання, що відображають процес формування глобальних транснаціональних корпорацій. Транснаціональні корпорації (ТНК), велика частина яких знаходиться в приватних руках, здійснюють прямі іноземні інвестиції. В світі ТНК налічується близько 77000 материнських компаній, які мають більше 770000 іноземних філій [5, с. 46].

На думку експертів, найближчими роками можна чекати збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій в країни, що розвиваються, і країни з перехідною економікою, якщо там будуть створені привабливіші для іноземних інвесторів умови. Основними сферами вкладення прямих іноземних інвестицій залишаться фінансово-банківський сектор, біотехнологія, електронна промисловість, сектор інформаційних технологій. У менш розвинених країнах збережуть свою привабливість нафтогазовий і агропромисловий комплекси.

Фінансовий капітал відносно вільно мігрує між країнами і районами земної кулі. Матеріальною основою цього є транснаціональні банки. Десять найбільших банків здійснюють 40% всіх міжнародних кредитних операцій. Світові фінансові центри можуть швидко перекидати в будь-яку точку земної кулі фінансові потоки, які сьогодні в багато разів перевищують товарні. Формуються крупні інституційні інвестори капіталу: пенсійні, страхові фонди, інвестиційні компанії і взаємні фонди, які акумулюють грошові ресурси корпоративних підприємств і населення та інвестують їх в економіку інших країн.

Таким чином, глобалізація економіки з точки зору руху капіталу, в першу чергу, виявляється у вигляді міжнародних стратегічних альянсів, злиття і придбань. Одночасно з формуванням транснаціонального фінансового капіталу відбувається процес переростання національних економік окремих країн в транснаціональну економіку. Безпосередньо це торкнулося доки індустріально розвинених країн, наприклад Швейцарії (ВВП – 314 млрд. дол., при цьому експорт – 73,1 млрд. дол., імпорт – 71,6 млрд. дол., на зовнішньому ринку реалізується 98 % продукції «Нестле», 98% – швейцарських годинників, 79% – продукції машинобудування). Половина національного доходу Швейцарії виходить за рахунок зовнішніх зв'язків, за кордоном щорік інвестується 50% ВВП [6, с. 11].

З формуванням світового фінансового ринку загострилася конкуренція за залучення капіталу. Швидке переміщення величезних потоків капіталу негативно позначається на національних економіках. Сучасну фінансову систему приголомшують хвилі нестабільності, що виражаються в міжнародних кризах світового масштабу. Це вимагає посилення наднаціонального контролю за фінансовими ринками і трансграничним рухом капіталу. В сучасній фінансовій системі зростає роль міжнародних валютно-кредитних установ, особливо Міжнародного валютного фонду (МВФ), диктат якого практично позбавляє країни перехідної економіки і «третього світу» самостійної фінансової політики. Основні «правила гри» на світових ринках, що відображають обов'язкові умови і правову базу глобалізації, закріплені в статуті СОТ, а членство в міжнародних організаціях вимагає від учасників дотримання визнаних даною організацією норм. З метою посилення наднаціонального контролю за фінансовими ринками і трансграничним рухом капіталу був створений міжнародний орган – Форум фінансової стабілізації, який включає представників як міжнародних фінансових організацій, так і державних фінансових органів розвинених країн. Робоча група Форуму розробляє норми пересування короткострокового капіталу, діяльності хедж-фондів, міри щодо збільшення прозорості офшорних зон тощо.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновки, що сучасна фінансова система, виконуючи свою головну функцію щодо забезпечення ефективної акумуляції та подальшого розміщення фінансових ресурсів, сприяє визначеній їй якісній зміні в процесі перерозподілу. Фінансове посередництво дозволяє здійснювати наступні види трансформації фінансових ресурсів: тимчасову, перетворюючи короткострокові ресурси на довгострокові, або навпаки; обсягів, перетворюючи оптові ресурси на роздрібні (і навпаки); валютну, конвертуючи ресурси в іншу валюту; підпису, заміщаючи для кінцевого кредитора підпис реального позичальника за контрактом своїм підписом, покращуючи якість підпису контрагента за контрактом; просторову, організовуючи територіальне переміщення ресурсів.

Сучасна фінансова система надає підприємствам різні способи залучення довгострокових грошових коштів на міжнародному фінансовому ринку. Зокрема, це може бути емісія облігацій деномінованих в іноземних валютах, фінансування за допомогою єврооблігацій з плаваючою купонною ставкою, фінансування портфелем валют. Вибір способів здійснюється на основі потреб підприємств та аналізу ефективності фінансування. Підприємства визначають ефективність фінансування в іноземній валюті шляхом прогнозування курсів купонних і основних платежів.

Як і будь-яке явище в економіці фінансова глобалізація має й негативні результати. Величезні суми спекулятивного капіталу переміщуються з ринків однієї країни на ринок іншої країни. Вільний світовий фінансовий ринок в даному випадку виконує не стільки свою позитивну функцію – оптимізацію розподілу грошових капіталів між окремими видами виробничої діяльності, скільки підриває всі останні різновиди міжнародних стосунків, які повинні забезпечувати ефективну стабільність світового суспільного виробництва.

Сучасна фінансова система характеризується зростанням обсягу портфельних спекулятивних інвестицій, що призводить до таких негативних явищ, як відтік фінансових ресурсів з реального сектора, неконтрольоване переміщення спекулятивного капіталу, збільшення фінансових ризиків.

Так, на сучасному етапі фінансова система привносить в процес економічного розвитку одночасно нечувані за своїми масштабами як позитивні, так і негативні моменти. Дійсно, від фінансових потоків залежать всі основні зміни, які можуть відбуватися і відбуваються в сучасній економіці. Рух фінансових потоків пов'язаний із специфічними моментами, які підсилюють ризики і невизначеність, такими як

тривалість часу, протягом якого відбувається повноцінне завершення операції (наприклад, за кредитами або за інвестиційними стосунками); тимчасова протяжність (невизначеність в часі) економічних процесів являє собою, зазвичай, суть більшості ризиків, які несуть економічні суб'єкти; психологія поведінки інвесторів і інших суб'єктів фінансових стосунків, їх чекання; особливу роль грає те, що рішення ґрунтуються на чеканнях майбутнього значення цін, доходів й інших змінних, які не завжди можуть бути вірними.

Спекулятивна складова і відставання, недостатня розвиненість процесів регулювання в цій сфері призводять до фінансових криз, які досить часто приголомшують сучасну фінансову систему, причому вже в міжнародному масштабі.

Значимо, що важливим аспектом фінансової глобалізації є створення нових фінансових інструментів (продуктів), фінансових технологій. Нові фінансові інструменти в умовах ризику і невизначеності ефективніше вирішують проблеми сьогодення і майбутніх доходів, по можливості краще перерозподіляють ризики на майбутній період (у часі та просторі), забезпечуючи оптимальне отримання доходів. Фінансові інструменти, за рахунок заощаджених або сформованих фінансових коштів, збільшують раціональне та ефективне використання інвестиційного потенціалу фінансових ринків, сприяють досягненню стабільного зростання економіки. В той же час необхідно відзначити двоякий характер використання фінансових інструментів: з точки зору інтересів суб'єкта господарювання, новий фінансовий інструмент розглядається як спосіб оптимізації фінансових потоків, проте з точки зору фінансової структури економіки, нові фінансові інструменти можуть призвести до зростання частки чисто спекулятивних суб'єктів фінансових стосунків, а потім викликати кризисні макроекономічні явища.

Висновки. Таким чином, розглянуті сучасні тенденції міжнародного руху фінансових ресурсів, окреслюють перспективи інтеграції України в ці процеси та дають змогу скласти уявлення про завдання, що постають в зв'язку з необхідністю залучення приватних фінансових ресурсів для вирішення проблем економічного розвитку, як це здійснюють країни зі значними темпами економічного зростання. Вирішення потребує проблема формування та регулювання вітчизняного фінансового ринку в умовах фінансової глобалізації. Хоча, як свідчить статистика, тільки незначні обсяги міжнародного приватного банківського кредиту спрямовуються в країни з нерозвинутою ринковою економікою, але для України вихід на цей сектор міжнародної фінансової системи є досить привабливим як щодо умов отримання коштів, так і щодо їх обсягів.

Синхронізація ринку фінансових ресурсів потребує взаємодії й взаємозалежності держави, фінансово-кредитної системи й промислового сектора економіки, зокрема машинобудування. Правове регулювання ринку фінансових ресурсів з метою досягнення оптимальності, раціональності та збалансованості його функціонування у всіх сферах визначає важливі напрямки діяльності країни.

Подальші тенденції розвитку фінансового ринку в значній мірі залежать від зовнішніх факторів: політичних, економічних і соціальних. Задля належного рівня економіко-правового регулювання сучасного та майбутнього життя країни варто здійснити наступні заходи:

- координація взаємодії органів державної влади та всіх учасників ринку фінансових ресурсів;
- стабілізація валютного курсу та наявність стабільних валютних резервів, достатніх для підтримання макрофінансової стабільності й обслуговування державного боргу, що сприятиме фазі довгострокового стійкого зростання та розвитку;
- залучення в інвестиційні процеси потужних світових експортерів капіталу;
- створення сприятливого клімату для інвестицій та можливостей концентрацій фінансових ресурсів в перспективні сфери економіки;
- гнучкість вітчизняної банківської системи, що сприятиме переливанню фінансових ресурсів.

Регулювання та нагляд за діяльністю банків і фінансових посередників на державному та міжнародному рівнях здатні протистояти негативним моментам розвитку сучасної фінансової сфери. Таким чином, відносно ризику й невизначеності сучасну фінансову систему характеризують суперечливі глобалізаційні тенденції руху та еволюції фінансових ресурсів.

Можна передбачити, що основні глобалізаційні тенденції руху та еволюції фінансових ресурсів в сучасній фінансовій системі: поява глобального фінансового ринку (зі своїми учасниками, фінансовими інструментами, єдиним інформаційним простором й технологіями); вільний рух капіталу між країнами і регіонами; формування системи наднаціонального регулювання міжнародних фінансів; суперечливі тенденції, відносно ризику і невизначеності зберігатимуться і найближчим часом. У зв'язку з цим машинобудівним підприємствам в процесі дослідження чинників зовнішнього фінансового середовища необхідно враховувати ці тенденції з метою якнайповнішого виявлення загроз і можливих напрямів їх стратегічної фінансової діяльності.

Література

1. Барулин С.В. Сущность финансов: новые реалии / С.В. Барулин, Т.М. Ковалева // Финансы. – 2004. – № 5. – С. 5–8.
2. Финансы підприємств / [за ред. А.М. Поддєрьогіна]. – 4-е вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2002. – 571 с.

3. Забаштанський М. М. Джерела формування фінансових ресурсів підприємств / М.М. Забаштанський // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 6. – С. 25–29.
4. ukrstat.gov.ua/control/uk/localfiles/display/druk/soc_ek/publ_u.html?lang=uk
5. Розов Д.В. Глобализационные тенденции движения и эволюции основного капитала в современном мире / Д.В. Розов // Финансы и кредит. – 2005. – № 11. – С. 44–59.
6. Данилова Т.Н. Влияние глобализации на инвестиционный рынок / Т.Н. Данилова // Финансы и кредит. – 2005. – № 13 (181). – С. 7–15.

Надійшла 15.11.2009

УДК 657.05

Л. В. ДЖУЛІЙ, Т. Г. РЗАЄВА, А. П. БАРАНЮК
Хмельницький національний університет

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Висвітлено особливості застосування спрощеної системи обліку і оподаткування малих підприємств в Україні та країнах Європейського Союзу.

The features of simplified system's application of account and taxation of small enterprises are considered in Ukraine and countries of the European Union

Ключові слова: мале підприємство, спрощена система оподаткування, міжнародний досвід.

Актуальність теми. Питання спрощеної системи оподаткування є одним з важливих для суб'єктів малого підприємництва. Воно також є важливим й для держави, оскільки для авторитету у зовнішньоекономічному просторі їй необхідно забезпечити стабільний економічний розвиток малого підприємництва як одного з важливих елементів ринкової системи.

На сьогодні спрощена система оподаткування, обліку і звітності являє собою сплату суб'єктами підприємництва – юридичними особами єдиного податку. Особливості застосування спрощеної системи оподаткування закріплено Указом Президента України «Про спрощену систему оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва» [3]. Використання в Україні спрощеного режиму оподаткування суб'єктів малого підприємництва зумовило виникнення низки проблем, пов'язаних із справлянням податку на додану вартість, податку з доходів фізичних осіб і відрахувань до державних фондів соціального страхування, мінімізацією доходів при оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють господарські операції із суб'єктами малого бізнесу [4, с. 4]. Міжнародна практика застосування спрощених (спеціальних) режимів оподаткування малого підприємництва відрізняється від вітчизняної та сприяє підвищенню ефективності діяльності малих підприємств, що свідчить про необхідність її удосконалення в Україні.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема застосування й розвитку спрощеної системи оподаткування присвятили праці і дослідження такі вітчизняні вчені та фахівці, як Бутинець Ф.Ф., Голов С.Ф., Десятнюк О.М., Крисоватий А.І. та ін. В їхніх роботах розглядаються проблеми податкового обліку, висвітлюються переваги та недоліки даної системи оподаткування.

Метою даної статті є ознайомлення з перевагами та недоліками спрощеної системи оподаткування малих підприємств, визначення економічної доцільності, мотивації застосування цієї системи оподаткування в Україні в порівнянні з іншими зарубіжними країнами.

Виклад основного матеріалу. Мале підприємництво – дуже тонкий та чутливий сектор економіки, який є найвразливішим для таких несприятливих чинників, як фінансові труднощі, циклічні коливання, інфляція, податковий тиск тощо. Особливого значення слід надавати формуванню малого підприємництва з огляду на його специфічну та фундаментальну роль у ринковій економіці. У сталій ринковій економіці частка малого й середнього підприємництва в ВВП ринкових країн становить: Великобританії – 50-54%, Німеччини – 50-53%, Італії – 57-60%, Франції – 55-62%, США – 50-52%, Японії – 52-55%, України – 10-15%. На підприємствах малого й середнього підприємництва зайнято у США 70,2 млн чоловік, у ФРН – 18,5 млн, в Італії – 16,8 млн, у Франції – 15,2 млн, у Японії – 39,5 млн, в Україні – 1,7 млн [5].

Оцінюючи стан розвитку малого підприємництва України у порівнянні з іншими країнами із розвинутою ринковою економікою, слід зауважити, що зі 180 країн Україна перебуває на 145 місці за умовами розвитку малого та середнього бізнесу.

При цьому також слід уточнити, що за рядом факторів Україна на європейській арені має ряд конкурентних переваг, а саме: норми регуляторної політики [1] і спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва [2, 3].

Характеризуючи нинішню ситуацію, необхідно проаналізувати динаміку чисельності суб'єктів малого підприємництва, які застосовують спрощену систему оподаткування на всій території України, що показано на рис. 1. Тут відслідковується збільшення кількості платників податку. У 2004 році, частка